

Názov predmetu	Etická výchova
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov ŠkVP	Inovovaný školský vzdelávací program
Škola	Základná škola, Štúrova 18, Myjava
Stupeň vzdelania	primárne vzdelávanie
Forma štúdia	denná
Dĺžka vzdelávania	4 roky
Vyučovací jazyk	slovenský

RUP – časová dotácia

	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	spolu
ŠVP	1	1	1	1	4
ŠkVP	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	4 + 0
Spolu/rok	33	33	33	33	132

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre predmet Etická výchova

Charakteristika predmetu

Úlohou povinne voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusií, hodnotiacim postojom, ku harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

Kompetencie

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu),
- osvoja si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny,
- rozvíjajú svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom.

Metódy a formy práce

V predmete ETV v primárnom vzdelávaní môžeme využívať:

- klasické vyučovacie metódy - slovné, názorné, praktické, ...
- aktivizujúce metódy - diskusné, heuristické, situačné, rozhovor, beseda, dramatizácia, hra,
- komplexné výučbové metódy - frontálna výučba, skupinová a kooperatívna výučba, brainstorming, projektová výučba, riešenie problémových prípadov, konfliktných situácií...

Z organizačných foriem sa v predmete najviac využíva:

- základná vyučovacia hodina,
- zvláštne typy hodín,
- hodina filmovej projekcie,
- beseda,
- vychádzka,
- exkurzia - výlet...

Štandardy pre ročníky

Predmet je spracovaný v rozsahu stanovenom iŠVP, bez ďalších úprav.

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom iŠVP, zverejnené na adrese www.statpedu.sk alebo www.minedu.sk v sekcii Inovovaný štátny vzdelávací program.

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ predstaviť seba i spolužiakov krátkou charakteristikou, ✓ pomenovať dôvody pre vďačnosť, prosbu, ospravedlnenie, ✓ podieľať sa na vytváraní pravidiel skupiny,	rodina, skupina, školská trieda pozdrav, vďačnosť, ospravedlnenie pravidiel skupiny

Prvky prosociálneho správania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady úcty k rodičom, učiteľom a spolužiakom, ✓ vyjadriť adekvátne vďačnosť, prosbu a ospravedlnenie, ✓ riadiť sa pravidlami skupiny, ✓ rešpektovať spolužiakov,	úcta k rodičom, učiteľom, starším ľuďom, spolužiakom prejavy úcty

Ľudská dôstojnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať postupne rôzne vlastnosti ľudí, ✓ uviesť vlastnosti, ktorými sa odlišuje od iných, ✓ poukázať na dôležitosť sebaovládania v medziľudských vzťahoch 	hodnota osoby, moja hodnota, rozdiel medzi mnou a ostatným svetom, ľudská osoba, sebaovládanie
--	--

Pozitívne hodnotenie iných

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba i u spolužiakov, ✓ uviesť dobré vlastnosti spolužiakov a príslušníkov rodiny, ✓ zahrať scénu, kde vyjadrí pochvalu spolužiakom 	vlastnosti iných osôb, pozitívne vlastnosti rodinných príslušníkov, spolužiakov, vyjadrenie pozitívneho hodnotenia iných, negatívne správanie a jeho dôsledky

Naša rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať rodinné vzťahy, ✓ vysvetliť tri pravidlá vo vlastnej rodine, ✓ uviesť príklad úctivej komunikácie v rodine, ✓ naplánovať si konkrétnu pomoc pre členov rodiny 	rodina a jej úloha v živote človeka, vzťahy medzi členmi rodiny, rodinné pravidlá, komunikácia, pomoc v rodine

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem spolupráca na príkladoch, ✓ zdôvodniť potrebu vzájomného počúvania, ✓ rozpoznať vzťah medzi právom a povinnosťou, ✓ vysvetliť svoje práva a povinnosti v škole i v rodine, 	spolupráca vzťahy v triede právo a povinnosť práva a povinnosti v rámci rodiny a triedy

Tvorivosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť originálny darček pre spolužiaka, ✓ zahrať pomocou pantomímy rôzne situácie, ✓ vymyslieť spoločne príbeh o svojej triede, ✓ oceniť originalitu iných, 	tvorivosť, vlastné talenty, pozornosť, fantázia, úsilie, vytrvalosť, prínos tvorivosti (úžitok, radosť, obohatenie iných), tvorivosť, ktorá škodí a zarmucuje

✓ dopĺňať znenie pravidiel skupiny	
------------------------------------	--

Iniciatíva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady iniciatívneho správania, ✓ určiť oblasť, v ktorej je iniciatívny, ✓ zapájať sa do triednych a školských činností, 	<p>iniciatíva – ochota, prekonanie lenivosti a obáv, iniciatíva pri poznávaní nových vecí, pri vytváraní dobra a zabraňovaní zlu, iniciatíva pri vytváraní dobrých vzťahov v triede i mimo nej</p>

Vyjadrovanie citov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať jednoduchou formou, čo znamená slovo city, ✓ prejaviť svoje city spojené s príjemným i nepríjemným prežívaním formou kresby – „moje city počas dňa“, ✓ vyjadriť kultivovane svoje city, ✓ uviesť, ako vhodnou formou vie vyjadriť city spojené s nepríjemným prežívaním, 	<p>City, prežívanie citov, city v rodine, medzi rovesníkmi, úcta k osobám opačného pohlavia, úcta k citom iných</p>

Naša trieda

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť medzi vhodným a nevhodným správaním v triede, ✓ predložiť návrhy na zlepšenie súdržnosti spoločenstva triedy, ✓ prejaviť pochopenie so spolužiakmi, ✓ prispieť k dobrej atmosfére v triede, ✓ vyjadriť svoje pozitívne prania formou kresby. 	<p>naša trieda – spoločenstvo detí, pozitíva a negatíva našej triedy vylepšovanie nášho spolužitia, súdržnosť spoločenstva</p>

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhodnotiť pravdivé informácie o sebe, ✓ preveriť si informácie o iných, ✓ rozpoznať rizikové situácie a negatívne 	<p>pravda v živote ľudí, otvorená komunikácia – pravdivosť a objektívnosť, zdroje informácií, pravda o sebe a jej prijatie, pravda o iných, rizikové situácie v živote detí, odmietnutie zla a negatívnych ponúk</p>

ponuky, ✓ zahrať formou scény situácie s negatívnymi ponukami,	
---	--

Vcítanie sa do prežívania iných – empatia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady na situácie, v ktorých prejavuje súcit a pochopenie, ✓ poukázať na dôležitosť radosti vo svojom prostredí, ✓ prejavíť spoluúčasť a pochopenie iných v problémových situáciách, 	empatia, radosť a smútok v živote ľudí, súcit a spoluúčasť so slabšími, chorými, zdravotne a sociálne znevýhodnenými ľuďmi, vcítanie sa do situácie spolužiakov

Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uznať právo človeka na omyl, ✓ rozlíšiť omyl od zákernosti, ✓ diskutovať o možnostiach nápravy omylu, ✓ porozumieť významu odpúšťania a komunikácie v konfliktných situáciách, ✓ formulovať rôzne typy žiadosti o prepáčenie, 	právo na omyl, omyl a zákernosť, odpúšťanie v medziľudských vzťahoch, sebaovládanie v konfliktných situáciách, upevňovanie vzájomnosti, súťaživosť a kooperácia

Pomoc, darovanie, delenie sa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť rozdiel medzi materiálnou a nemateriálnou pomocou, ✓ uviesť príklady pomoci v rámci triedy a rodiny, ✓ pomáhať si navzájom, 	vnímanie a prežívanie prosociálnosti, materiálna a nemateriálna pomoc, podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu, odmietnutie dobra inými

Naša škola

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať pozitívne stránky svojej školy, ✓ uviesť príklad problémov, ktoré sa v škole vyskytujú, ✓ navrhnúť svoj príspevok k dobrej atmosfére v škole. 	naša škola, príslušnosť k našej škole, účasť žiakov na úspechoch i problémoch školy

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať rozdiely správania medzi chlapcami a dievčatami, ✓ rozpoznať vhodné a nevhodné správanie voči osobám opačného pohlavia, ✓ rozpoznať situácie, kde je potrebné ticho a počúvanie,	<p>tolerancia a ústretovosť vo vzťahoch, Zlaté pravidlo mravnosti, rešpekt a úcta, rovnoprávnosť mužov a žien, komunikačné zručnosti v medziľudských vzťahoch, kultivované správanie k osobám opačného pohlavia</p>

Reálne a zobrazené vzory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť na príkladoch pozitívne i negatívne vplyvy televízie a iných komunikačných prostriedkov, ✓ uviesť príklady prosociálnych ľudí zo svojho okolia, ✓ vyjadriť svoj názor na prečítanú knihu,	<p>vzor správania, komunikačné prostriedky a ich úloha, prosociálne vzory v okolí dieťaťa, čitateľský návyk – zdroj prosociálnych vzorov</p>

Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady vzájomnej užitočnosti, ✓ vymenovať iniciatívy, kde môže preukázať svoj vzťah k ochrane prírody a životného prostredia, ✓ pripraviť si iniciatívy na ochranu prírody,	<p>záujmy rozvíjajúce osobnosť človeka, kvality človeka využité pre spoločné dobro, tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov</p>

Dohovor o právach dieťaťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať päť práv dieťaťa, ✓ rozpoznať, ktoré práva dieťaťa sa dodržujú alebo porušujú v jeho prostredí, ✓ vysvetliť potrebu solidarity s deťmi, ktoré dlhodobo trpia nedodržiavaním ich práv, ✓ zapojiť sa do aktivity, ktorá podporuje solidaritu, ✓ vymenovať päť povinností, ktoré má voči	<p>ľudské práva, práva detí, detská práca, solidarita a prijatie odlišností, povinnosti detí vyplývajúce z ich práv</p>

iným ľuďom,	
-------------	--

Náš región – naša vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ priradiť svoje bydlisko do lokality regiónu, ✓ pomenovať špecifiká, krásy i možnosti svojho regiónu, ✓ napísať list priateľovi, v ktorom bude vykreslený jeho región, ✓ zostaviť prezentáciu, v ktorej predstaví svoj región, ✓ navrhnúť akciu na pomoc svojho regiónu. 	dedina, mesto, región, vlasť, Slovensko, vlastenectvo

Hodnotenie žiaka v predmete etická výchova

Na hodine etickej výchovy učiteľ žiakov hodnotí slovne. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom.

Hodnotenie predmetu Etická výchova sa uskutočňuje podľa Metodického pokynu č. 22/2021 na hodnotenie žiakov základnej školy. Predmet sa neklasifikuje.

Žiakovi sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza:

- **aktívne absolvoval**, ak sa žiak na vyučovaní aktívne zúčastňoval,
- **absolvoval**, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval,
- **neabsolvoval**, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval.

Je vhodné a žiadúce, jednotlivcov a skupinu žiakov slovne povzbudiť priebežne počas hodiny i na konci hodiny. Žiaci by mali mať priestor na vyjadrenie ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

Medzipredmetové vzťahy

Požadovaný výstup žiakov z etickej výchovy je zameraný na **rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí**, ktoré sa orientujú v oblastiach, ktoré sú zároveň prepojené s inými vyučovacími predmetmi:

Slovenský jazyk a literatúra	Rozvoj komunikačných a sociálnych zručností	Rozprávanie, list, opis predmetu, dramatizácia
Informatika	Gramotnosť v oblasti práce s digitálnymi technológiami	Tvorivosť, Náš región - naša vlasť - prezentácie
Prírodoveda Vlastiveda	Rozvoj komunikačných a sociálnych zručností	Náš región - naša vlasť, pomoc, darovanie, delenie sa, rozvoj tvorivosti a

		iniciatívy
Hudobná výchova Výtvarná výchova	Kultúrna gramotnosť	Náš región - naša vlasť - rozvíjať záujem o kultúrne tradície svojho regiónu a Slovenska, Naša trieda
Telesná a športová výchova	Telesná zdatnosť, pohybová výkonnosť Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Naša škola - využiť obsahový štandard telesnej a športovej výchovy pri realizácii vychádzok do okolia školy

Prierezové témy

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti, v našom prípade v etickej výchove.

Prierezové témy môžeme realizovať rôznymi formami ako:

- integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu nášho predmetu,
- formou projektu, ktorý je pridelený k téme.

Prierezová téma	Tematický celok
Osobnostný a sociálny rozvoj	Postoje zručnosti v medziľudských vzťahoch, Tvorivosť, Pozitívne hodnotenie iných, Naša trieda, Rozvoj iniciatívy a tvorivosti
Environmentálna výchova	Náš región - naša vlasť, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	Naša rodina, pomoc, darovanie a delenie sa, Ľudská dôstojnosť, Prvky prosociálneho správania, Pozitívne hodnotenie iných, Reálne a zobrazené vzory, Dohovor o právach dieťaťa
Mediálna výchova	Náš región - naša vlasť, Naša škola
Multikultúrna výchova	Naša rodina, Náš región - naša vlasť, Ľudská dôstojnosť. Dohovor o právach dieťaťa
Ochrana života a zdravia	Ľudská dôstojnosť a sebaúcta, Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch, Prvky prosociálneho správania v kolektíve, Naša rodina
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	Náš región - naša vlasť
Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	Náš región - naša vlasť, Naša škola